

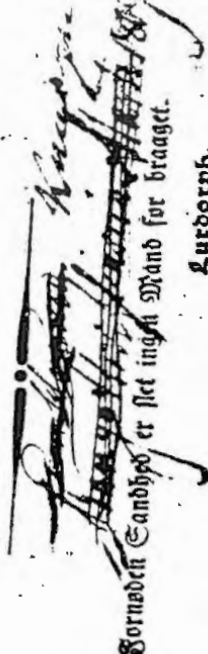
A. Eckstorm's

sandsfærdige

Fortællinger

og
Hændelser.
L.m.

(En Bagatelle af vore Dage) / v.

Bornholts Sandhøje er det inderste Mand for braget.

Lufthorsh.

Christiania 1792

Trykt hos Jens Ordet

hellige Samarie. Men begge Planet rare, desværre! ikke efter Eriabæns, som ofte belcer de svage Dødeliges Henfigter og Anlag, og gjør alle Ting efter sit eget store Hoved.

Men hvordan dette gif til, skal Læsere, om han har Laalmodighed, nemmere erfare i det Følgende.

Sjette Capitel.

Lidt Topo- og Anthreopographje i Lyngdal.

Skiønt jeg hverken er Geometer, eller Botaniker eller Mineralog eller Politiker, vil jeg dog, efter Løfte i min Subscriptionsplan af 23de Julii 1792 — den første af Hundedagene, hvorfor Læsere ville behage at undskyldende Daarløb! — gjøre en løs Beskrivelse over min Helts Fødested Lyngdal.

Dette Sted, som egentlig knas udgjør en Deel af Aae-Hovedsogn, omtrent 7 Milie vesten for Christiansand; er en af de smukkeste Strækninger paa heelt Vestlandet. Den egentlige Dal kan man ikke antage længere end fra Rom til Kjøfjord eller Qvavig, omtrent $\frac{1}{2}$ Mil, og Bredden for $\frac{1}{4}$ Mil.

Aae

Aae

Aae-Kirke, taalelig smuk for en Landskirke, er tildels bygget af Træ og tildels af Steen: den ligger omtrent i Midien af Sognet, men i østre Deel af Lyngdal.

Jeg har hverken haft Leilighed, ei heller forstod jeg det, at undersøge hvor mange Qvadratalen Jord Dalen indholder, ikke heller har jeg gienæmstegt Fogdens Matricul i den Hensende at komme efter det; og formodentlig vil Etatsraad og Amtmand Holm i den til sin Tid fremkommende Beskrivelse, over Amtet, som jeg troer allerede længe er bleven arbeidet paa, snart fremvise noget ret fuldstændigt, værdigt det høie og for Staten vigtige topographiske Selskab, som jeg har seet at han er Medlem af.

Men den som er hungrig tager gierne til Talle med lit Husmandsløst, uagtet han ved at han siden kan maaſte faae herligere Netter; altsaa er det min Pligt at servere efter fattig Eone.

Man regner her henved et Snees smaa og store Gaarde, der alle ere temmelig gode. Blant de beste er Qvavig, hvorpaa findes mange Bønder, og denne er vigtig formodentlig

ff

til Lærskriver i Quæviskerden, hvor man paa
 saa kaldte Bøcker med Nød — et Slags bringe-
 ligt Garn paa Væsklandet — sanger Giffen.
 Det isærlikke ved disse Bønders Gifferie er,
 at i tørre Aar søge de Giff i Mængde, da de
 øvrige Bønder i og uden for Dalen intet fan-
 ger: Natlagen berfæl er, at Karen da ikke kan
 komme op i Eteen formedelt det lave Vand,
 men maac holde sig udenfor Eteenmunden.
 I de baade og regnsfulde Aaringer derimod
 faaer Quæviagmanden lidet, thi da gaar Gif-
 fien strax op og søger Kasse og Vandfald.

Den øvre Almue beskjæder ellers Quævig-
 manden for tyvagtig Gangst, i det at denne i
 mørke Nætter udsætter for Munden af El-
 ven smaa, saa kaldte, Lynggarn, hvorved han
 opfanger alle det, som ellers ville komme til
 dem; og, for at afværge denne formentlige
 Fornærmelse, fare de ud, bevæd et Snæs
 Vand af forskjellige Gaarde, bevarnde med
 Stokke og Baadsbager — nogle have og mum-
 let om Saaue — og berfælle om Matten alle
 forværfænde hemmelige Garn.

Bønderne fra Quævig og de fra Maræns
 og Tidie, sde Gaarde der ligge i en Krag
 paa

paa den nordlige Side af Eteen, beskjædes for
 at være Eiere af disse Garn, og de passe da
 paa, det færte som de sine Dalsmandens Ere-
 cutions-Charlouy, at rive deres Garn i en Hast
 sammen, og flygte bort.

Det skal, efter Eegende, ofte opstaae
 hørlige Eiernykker i denne Aaledde: I, da
 Baaden har efterlat de Kjøgtende, og disse
 have lagt ind ved deres Nædehuse, hvor de
 være forskæde med Eieene og, som fra en
 lille Gæsting, forsvarede sig.

I Sommeren 1750 taledes, som en af
 de vigtigste Nyheder i Dalen, ifkun om en
 stor og lang og løstbar Proces i Aaledning
 dette Gifferie. Hunden og de selv maac vide,
 om de have været floge nok til at forrige sig,
 og hedere være fornøiede med hvad de hare,
 end paa Trætter at anvende saa mange Penger,
 som de maalte ikke deres Kjøstid af Giffriet
 faae tilbage.

Dommeren i Kalsen, som gav de Træt-
 tende Økterestallene og selv end Sitten, burde
 nok aduare enhver fra at gaare paa den Gæst.

Da jeg har talt om Giffriet, maac jeg
 anmerke, at denne Dal gennemffieres af 3
 El

Slag: 1) Stovelsen, hvort egentlig Larsen
 fanges; 2) Møsten, som løber udaf Skov-
 landene, og gaar tilsammen med forrige
 ved Kær, et Kærsked hvorover Posten pas-
 ser; og 3) Lille-Elsøn, som læt udeaf for
 Møsgaard, Præstesteds, ligeledes udgyder
 sig i Stovelsen. Over denne er paa Almuens
 Beforsning lagt en høi og lang Træbro, som
 bæres af 3 Steenar. Denne har vel og Lær,
 men saa ubetydeligen, at ingen derpaa anven-
 der Gaar. Kommanden fanger nogle om
 Høsten ved Udgang i Lær. Men betvivled er
 den uopsigt med Perlefiel, og af denne Lær
 sag gicmmevades om Sommeren af Perle-
 fielkerne.

Efter Sigende skal disse øste betale 20 à 30
 og flere Rigsdaler for at blive antagne i dette
 løftelige Lær, for derved at blive frige for
 Kongens Tjeneste; og, om dette er sandt,
 hvorpaa dog saa der i Ejaen tvivle, saa er
 dette atter et Exempel paa de mange Maader,
 foruden Spøskaffere, Stølemestere, Lens-
 mandsdrænge, Giestgiverere, Postiljons etc.
 etc. etc. man bruger for at bortføre de beste
 og dygtigste Karle fra Hans Høvsfarts Krige-
 tjeneste;

tjeneste; og af disse Marsjaer var det fornem-
 mestlig at det forhen her liggende Lin-Campag-
 nie bestod af unge Drænge, hvoraf maatte
 neppe 6 til 8 torde see en dygtig Karl under
 Hinc.

Dog! hvad gaar dette mig an? Vi ere
 jo her meget fredelige, og Kollene kunde sig-
 tens være gode nok en Parade.

Da jeg nu endelig var Digression — som
 er min gamle Sids:svind — er kommen til at
 tale om Soldatre, for jeg iste med Længsel
 forbigaar, at, naar Bataljons-Samlina holdes,
 saa er Nærvægenom dennes egentlige Erecre-
 plads. Men for Campagne-Samlina er der
 en mindre paa Versager. Officerer saarsom
 Gemeent ynde meget dette Sted; og Grundet
 derfor maade man vel søge deri, at de behands-
 les vel og billig hos Karan Versager, Gærp-
 givestien paa Stedet: derimod for det Steds
 satte finde Sted hos andre Giestgiverere.

Et partie Canonerere ere sig ogsaa paa
 dette Sted cengang hver Sommer med 2 smaa
 Giestgiver eller Amusetter.

At conditionerede Folk havde forhen her i
 Dalen en gammel Gener.-Krigs-Commissaire
 Lee-